

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

Όταν ο Σαϊκσπηρ τρεις αιώνες πίσω παρουσίασε στον « Έμπορο της Βενετίας » την υπέροχη μορφή της Πόρσιας, της γυναίκας δικηγόρου, που με την έξυπνάδα της κατώρθωσε να σώσει τον πελάτη της από τα νύχια του αιμοβόρου Σαΐϊωκ, κανένας δεν ξαφνιάστηκε κανένας δεν είπε πώς ο ποιητής λέει ψέματα, πώς ένα τέιο θᾶμα δεν μπορούσε ποτέ να γίνει. Γιατί ο μεγάλος δημιουργός λέει πάντα την αλήθεια, και τῆ λέει: εἶσι πού πείθει ὄλο τὸν κόσμο. Ἡ μορφή της Πόρσιας εἶναι μιὰ καθ' αὐτὸ γυναικεία μορφή, τὸ πνεῦμα της, ἡ ἔφευρετικότητά της, ἡ εὐστοφία της ἐπιχειρηματολογίας της, ἐντελῶς γυναικεία ὄλα. Κι ἂν οἱ ἱκανότητες της Πόρσιας φανερώονται στὸ ὄραμα τοῦ Σαϊκσπηρ μονάχα σὲ μιὰ σιγμὴ κρίσιμη καὶ ἡ δικηγορία της εἶναι μιὰ ἐξυπνὴ μεταμπίεση γιὰ νὰ σώσει τὸ φίλο τοῦ ἀγαπημένου της, αὐτὸ ὅμως ἀρκεῖ γιὰ νὰ μᾶς πείσει ὅτι ὁ μεγάλος ἄγγλος ποιητὴς πίστευε πὼς οἱ ἱκανότητες αὐτὲς ὑπάρχουν στὴ γυναίκα, πὼς σὲ μιὰν ἀνάγκη μποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν καὶ πὼς οἱ γυναίκα εἶναι ἕνα πλᾶσμα ἴσο δυναμικὰ μὲ τὸν ἄντρα.

Οἱ δυνάμεις αὐτὲς οἱ ἀχρησιμοποίητες της γυναίκας ζητοῦν ὀλοένα τὴν εὐκαιρία νὰ φανερωθοῦν παντοῦ, σὲ κάθε κλάδο, σὲ κάθε σημεῖο της ζωῆς. Καὶ ὅπου δὲν τοὺς ἔβαλαν φραγμοὺς ξετυλίγονται καὶ ἀναπτύσσονται ἁρμονικὰ. Ἀν ἀναφέρομε τὶς ἀγγλίδες καὶ γερμανίδες πὸ μᾶς τὶς προβάλλον αἰωνίως ὡς τὸ ἄκρον ἄωτον της μόρφωσης καὶ πὼς δὲν μποροῦμε νὰ τὶς πάρομε ὡς μέτρο γιὰ νὰ συγκριθοῦμε ἐμεῖς μαζί τους. Ἄλλὰ πολὺ κοντύτερά μας, στὴ Ρουμανία, ὅπου ἡ γυναίκα δὲν ἔχει ἀλόμα κανενὸς εἶδους πολιτικὰ δικαιώματα, εἶδαμε γυναῖκες δικηγόρους νὰ ἐμπνέουν στοὺς ἄντρες συναδέλφους των τὸ σεβασμὸ πὸν προκαλεῖ πάντα ἡ σοβαρὴ ἐπιστημονικότητα. Ἡ Κα Νε-γκυτζζι, μιὰ ἀπὸ τὶς πρῶτες πὸν ἀγωνίστηκαν γιὰ νὰ πάρουν οἱ γυναῖκες στὴ Ρουμανία τὴν ἄδεια νὰ δικηγοροῦν, ἔχει κερδίσει τὴν ἐκτίμησιν ὄλου τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου τοῦ Βουκουρεστιοῦ. Καὶ τὸ ἴδιο στὴ Γαλλία ἡ διακεκριμένη δικηγόρος Μαρία Βερὸν.

Στὸν τόπο μας ἡ εἶδηση πὼς δόθηκε ἐπὶ τέλους ἡ ἄδεια σὶς γυναῖκες νὰ δικηγοροῦν, προκάλεσε τὰ συνη-

θισμένα εἰρωνικὰ μειδιάματα τῶν ἀγαθῶν νοικοκυραίων, τὰ συνηθισμένα χρονογραφήματα γεμάτα ἀπὸ μπαγιάτικες ἐξυπνάδες. Καὶ ὅμως καὶ ὁ τόπος μας, θέλοντας καὶ μὴ, θάκολουθήσει τὴ γενικὴ ἐξέλιξη. Κι ἂς μὴν τρομάξει κανεῖς. Τὰ κορίτσια πὸν σπούδασαν νομικὰ καὶ κοπίασαν τὸσα χρόνια θὰ ἔχουν τὴν δικαίωμα νὰ ἐξακολουθήσουν τὴν ἐπιστῆμη τους, νὰ ἐξασκήσουν τὸ ἐπάγγελμά τους. Θὰ τοὺς γεννηθεῖ μιὰ εὐγενικὰ ἄμλλα. Κάποιες ἀπ' αὐτὲς θὰ διακριθοῦν. Οἱ ἱκανότητες θὰ φανερωθοῦν, θὰ ἐξελιχτοῦν μὲ τὸ καιρὸ. Σὲ τί μπορεῖ αὐτὸ νὰ βλάψει τὴν κοινωνία; Τὸ αἰώνιο ἐπιχειρηματῆς ἐγκατάλειψης τοῦ σπιτιοῦ. Ἄλλὰ ποὺ μικροδουλεύτρα πὸν εἶναι ἀμέτρητος ὁ ἀριθμὸς τους, δὲν ἀφίνει τὸ σπιτί της γιὰ τὴ δουλειά της; Ποιὰ ὑπάλληλος ἢ μωδίστρα ἢ δασκάλα δὲν κάνει τὸ ἴδιο; Πρέπει ὄλο τὸ βάρος της πρόληψης νὰ βαρύνει τὴ δικηγορὸ; Ἄλλὰ τότε γιὰ τὴ δχι καὶ τὴ γιὰ τὴρσισα ἢ τόσες ἄλλες ἐπιστήμονες;

Κανένα ἐπιχειρημα ἐναντίον τοῦ θεσμοῦ δὲ σιηριζεται στὴ λογική. Γιατί ἡ λογικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ πρὸ παντὸς ἀπαιτοῦν νὰ φῆνεται κάθε ἄνθρωπος ἐλεύθερος νὰ κολουθήσει τὴν κλίση του, νὰ αναπτύξει ὄλες του τὶς πνευματικὲς δυνάμεις γιὰ νὰ γίνεται ὄσο τὸ δυνατόν πὸ χρησιμος στὴν κοινωνία.

Εὐτυχῶς ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἐνόησε πολὺ καλὰ τὴν εὐθύνη πὸν θὰ εἶχε ἀπορρίπτοντας μιὰ πρόταση πὸν σιηρίζεται στὴ στοιχειωδέστερη λογικὴ, εὐτυχῶς πὸν ὁ ὑπουργὸς της δικαιοσύνης κ. Ἴ. Κουν-δορος εἶναι πολιτικὸς ἀπὸ τοὺς πὸν προοδευτικοὺς καὶ ποτισμένους βαθειὰ μὲ τὶς ἀρχὲς της Δημοκρατίας. Ἐτσι ἔλειψε ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ νομοθεσία ἕνα σίγμα πὸν τὴν ἀδικοῦσε, ἀδικώντας μιὰν ὀλόκληρη τάξη ἀπὸ γυναῖκες ἐπιστήμονες καὶ βιοπαλαίσιες.

Ὁ Σ. Ε. Α. Γ. πὸν ἐργάστηκε μὲ ὄλη του τὴ δύναμη γιὰ τὴ μεταρροῦθμωσ αὐτῆ, μὲ ὑπομνήματα καὶ προσωπικὰ διαβήματα σὲ κάθε κυβέρνηση, μὲ ἄρθρα καὶ μὲ κάθε μέσο διαφωτισμοῦ της κοινῆς γνώμης πανηγυρίζει τὴ σημερινὴ νίκη τοῦ φεμινισμοῦ. Χαίρεται μὲ περιφάνεια τὴν ἑλληνίδα δικηγόρο καὶ της εὐχεται κάθε ἐπιτυχία στὴ σταδιοδρομία της.